

FINA svake godine objavljuje financijska izvješća o radu poduzetnika. Na žalost, ti vrijedni podaci uglavnom prolaze nedovoljno primijećeni. Konsolidirani financijski rezultati pokazuje smanjenje dobitka s 24 milijarde u prošloj na 22 milijarde u ovoj godini. To je smanjenje od gotovo 10%. Ima li se u vidu da se je zaposlenost povećala za gotovo 49 tisuća, s jedne strane, i, s druge strane, a ukupni prihodi za gotovo 10% moramo biti zabrinuti.

Temeljno obilježje gospodarstva u prošloj godini određeno je rastom turističke aktivnosti i problemima u brodogradnji. U prvom slučaju najljepša obala na svijetu, a u drugom stara i kronična bolest zvana brodogradnja. Zapravo, po mome mišljenju, brodogradnja najbolje pokazuje kako nismo spremni odlučno pristupiti problemu hrvatskog gospodarstva. Ako je suditi po prvom polugodištu ove godine prošla će se godina nastaviti na toj i takvoj politici.

Kada se dobit smanjuje tada rashodi brže rastu od prihoda. Valja identificirati da ukupan prihod određuju četiri sastavnice. Materijalni troškovi su stabilna kategorija što znači da u uvjetima niske stope inflacije oni uglavnom, količinski, prate svoj udio u ukupnim rashodima. Amortizacija je također stabilna kategorija jer je tek posljedica prijašnjih investicija. Strukturna nezaposlenost pokazuje da nismo dovoljno učinili glede obrazovnog sustava jer ne prati realne potrebe gospodarstva. Dramatični odlazak mladih obitelji u inozemstvo dodatno smanjuje ponudu radne snage što se pokušava riješiti vatrogasnim mjerama – uvozom radne snage. Tako imamo visoku nezaposlenost i rastući pritisak na povećanje plaća. Rastući pritisak znači da plaće rastu brže od produktivnosti rada ili, što je isto, hrvatsko gospodarstvo smanjuje svoju ionako nedovoljnu konkurentnost. Prema tome, dobit je rezidualna kategorija. U dobrim vremenima raste brže od ukupnog prihoda a u lošim brže se smanjuje. Upravo, u prošloj godini smo smanjili ionako nedovoljno profitnu stopu. Poduzetnici to dobro osjećaju jer su nebitno povećali svoju investicijsku aktivnost (0,6%). Kad nema investicija tada nije realno očekivati rast gospodarstva i povećanje konkurentnosti. Kako je samo rast gospodarstva temeljen na izvozu dobitna formula za Hrvatsku, tako ostajemo u (ne)milosti komparativnih prednosti. Drugim riječima, udio turizma će se i u ovoj godini povećati. To nije dobro. Precizno nije problem u rastu turizma, problem je u smanjenju neturističke poslovne aktivnosti.

Sporiji rast dobiti u odnosu na rast gubitaka signalizira nam da tržište, ma koliko mi šutjeli o tome, čisti i mijenja strukturu hrvatskog gospodarstva. U kojoj je mjeri poželjno tržišno stihijsko mijenjanje gospodarske strukture vlast nam ne govori. Općenito nama su se stvari uvijek događale. Tako je i sada. Dobro je što je izvoz outputa bio veći u odnosu na inpute pa vanjskotrgovinska razmjena ostvaruje suficit. Iako pozitivni saldo od 20 milijardi kuna nije mnogo, ipak njegovo povećanje od gotovo 35% valja istaknuti. Prosječna mjesečna neto plaća se je povećala za 4,3% i to valja zahvaliti smanjenju porezne presije na plaće.